

Sanitat vegetal: la base invisible del nostre benestar

Avui 12 de maig, és el dia Internacional de la Sanitat Vegetal

El 12 de maig se celebra el Dia Internacional de la Sanitat Vegetal. En un context on parlem sovint de salut, sostenibilitat o alimentació, hi ha una pregunta clau: quin paper hi juga la sanitat vegetal?

La sanitat vegetal engloba el control de plagues, malalties i males herbes que afecten els cultius agrícoles, els boscos i els espais verds urbans. És, per tant, un pilar essencial tant per a la producció d'aliments com per al benestar ambiental i social. En un món cada cop més urbà, garantir aliments sans i entorns verds saludables és més important que mai.

Malgrat els avenços tecnològics i agronòmics, es calcula que entre un 30 i un 40% de la producció agrícola mundial es perd a causa de plagues, malalties i males herbes. A això s'hi suma l'impacte creixent de les espècies invasores, afavorides per la globalització. Reduir aquestes pèrdues és clau, ja que l'augment de la superfície cultivable és limitat i la millora genètica té també els seus límits.

En aquest escenari, la sanitat vegetal no només contribueix a la productivitat, sinó també a la sostenibilitat dels sistemes agrícoles i forestals. Els avenços recents han anat més enllà del control curatiu, incorporant estratègies preventives basades en el coneixement ecològic, així com noves tecnologies i eines d'agricultura de precisió que permeten una gestió més eficient i respectuosa. Alhora, la necessitat de reduir l'impacte ambiental ha comportat una restricció en l'ús de productes fitosanitaris, especialment a la Unió Europea, i ha impulsat el desenvolupament de mètodes alternatius i més sostenibles. Tot plegat exigeix més coneixement, més innovació i una transferència eficaç cap al sector productiu. Això ens porta a la necessitat de formar professionals capaços d'afrontar aquests reptes. La recerca i la formació universitària són essencials per desenvolupar solucions i garantir que arribin al camp a través de tècnics i assessors qualificats.

En aquest context, el concepte One Health pren tot el seu sentit. La salut vegetal, animal i humana estan profundament interconnectades. Produir aliments segurs i de qualitat és la base de la salut de les persones i dels animals. Sense una bona sanitat vegetal, aquest equilibri es trenca. Tot i això, mentre que el paper de la medicina i la veterinària és àmpliament reconegut, la sanitat vegetal sovint queda en un segon pla. Cal, doncs, posar-la en valor com el primer esglaó d'aquesta cadena de salut global. Des de la Universitat de Lleida, fa més de vint anys que formem professionals en aquest àmbit a través del màster en Sanitat Vegetal i Protecció Integrada de Cultius, un programa especialitzat i amb una elevada inserció laboral. La formació, la recerca i la transferència de coneixement són eines clau per afrontar els reptes d'una agricultura productiva, sostenible i alineada amb el concepte One Health. Perquè, en definitiva, la salut de les plantes és també la nostra salut.

Xavier Pons

Professor d'entomologia del Màster en Sanitat Vegetal i Protecció Integrada de Cultius

